



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive  
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,  
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,  
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

**Bosschaerts, Willibrord**

**Mechliniae, 1650**

109. An Pipinus moriens iniustè haeredem scripserit Carolum Martellum illegitimum pr[a]eterito Theobaldo legitimo Nepote.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-10958**

An Pipinus moriens iniuste hæredem scripserit  
Carolum Martellum illegitimum præterito  
Theobaldo legitimo Nepote.

**S** Altem iniustitiæ reum clamant Pipinum quod mundo emigrans Martellum illegitimum nominavit Maiorem & Principatum suorum hæredem omisso Theobaldo legitimo filij Drogonis Filio ad quem ordine successionis pertinebant.

Verùm huic calumniæ in promptu est spongia, non id iniuria factum. Nam Theobaldus propter violentos & efferos mores quibus Francorum terras turbabat & multorum intestinorum bellorum fax erat, summopere Francis displicebat, ut ei meritò offensus & auersus fuerit Pipinus ac iudicavit talem eo gubernaculo indignum aut indoneum adeoque iure præferendum Carolum Filium, in quo residebant dotes Principe viro dignæ & in quo tranquillandæ Franciæ spes cerneretur, quæ in Theobaldo erat nulla. Adde Pipinum id sine procerum votis consilioque non conclusisse, quod ex historijs colligitur & apertè edicit Barlandus: *Prius, inquit, quam decederet apud convocatos oppidorum primores Filium sibi, his etiam amplectentibus, successorem constituit, qui legitimo thoro natus non erat.* in Chronico de Pipino.

Denique considerandum, quamquam Regibus focordia torpescentibus Maiores Domus pro voluntate sua Magistratum ad hæredes consueuissent transmittere, Maioratus tamen honorem hæreditarium de se non fuisse potuisseque accedentibus præsertim iustis causis alijs transcribi, nec propter hoc Theobaldus debita hæreditatis portione priuabatur. Quare passim historici narrant Carolum

rolum Martellū è carcere Ple&trudis nouerçę pro nepote Theobaldo laborantis non sine diuino nutu elapsū, de nouerca se egregiè vindicasse, ac Palatij Magisterium obtinuisse. Vide de his citatos supra authores. Desinant nunc Pipini manes laceßere qui optimo Principi etiam morienti infamia stigmata inurunt. Sicut peccauit (fatemur) cum Dauide Ple&trudem eijciendo, Alpaidem inducendo, spiritualem admonitorem interficiendo, sic cum eodem pænituit Alpaidem dimittendo, Ple&trudem restituendo, eleemosynis, fundandis Monasterijs, homicidium expiando.

Discutitur annus obitus Pipini.



Ipinum vitę stationem cessisse anno 714. asseruimus. Sunt tamen nonnullę obiectiones ex historijs petitaę, quę suadeant obiisse anno 712. prima est, Annus 13. Pipini currebat cum anno Christi 700. teste insigni illius temporis scriptore Iona Monacho in vita S. Wulfranni apud Surium 20. Martij. Si supra 700. addas 12. tenemus completos annos regiminis Pipini, nimirum 24. aut 25. quibus plures à nullo assignantur; ergo obiit anno 712.

Secunda, Annus 7. Caroli Martelli currebat cum anno Christi 719. vt idem Ionas testatur; ergo Martellus Principatum auspicatus est anno 713. loco patris in Decembri anni 712. defuncti.

Verum propter huiusmodi ratiunculas non est à communi calculo recedendum: nam Ionas apud Surium multis scætet erroribus Chronologicis in quos etiam alij incaute

caut eimpegerunt, imo nonnumquam sibi contradicit; ideo argumenta ex ipso petita nullius sunt roboris. Annum 714. terminum Pipini figunt omnes nostrates historiae & patria monumenta, quibus omnino acquiescendū.

Ut status Franciæ post transitum Pipini vno oculo perspiciatur, apponam quædam Gaguini ex quibus simul superiora possunt confirmari: *Erat Pipino* (inquit Gaguinus) *pupillo Martellus filius quem Plectruda nouerca persecuta comprehensum in custodia Colonia habuit. Orta deinde inter proceres propter Theudoaldi violentiam seditione, cum diu digladiatum esset, Dagoberti fortuna deterior facta est. Vnde pulso Magistratum Theudoaldo Franci Rangafredum Principem palatii nominauerunt. Qui mox excitato ad rem fortiter gerendam Dagoberto per carbonariam siluam ad Mosam flumen usque copias promouit vastatis undiq; atque incensis agris. Quo tempore Martellus custodia elapsus est: & Dagobertum mors occupauit. Eodem prope tempore Ansbertus Abriensis Pontifex in colle altissimo S. Michaelis Cœnobium exadificauit cum ageretur Annus salutis 709. Erat sacerdos qui Daniel appellabatur, qui cum bona estimationis esset, hunc assumptum palatio proponunt: permissio imprimis ut Casarius illi barbaque adolesceret quæ per sacerdotij legem tondere sapius oportebat. Capillo adulto Regem proceres consalutant appellantiq; pro Daniele Chilpericum. Martellus libertate adeptus, Pipini patris Magistratum hoc est palatii praefecturam recuperare omni studio contendit: Clotariumq; in Dagoberti locum constituit. Qui cum militum delectum iam haberet, Chilpericus accito Ranfredo & Frisonum Duce qui amicitiam cum Chilperico inierat ad Mosam fluentium castra promouit. Post atrocissimum conflictum Martellus in fugam se vertit. Sed receptus ex fuga copijs praelium cum saepe redintegrasset pugnatumq; varia utrimque fortuna diuisisset, tandem apud Ablauum Chilpericus superatur. Verum cum ex fuga se recepisset, bellum iterum mouit. Cui auxilio fuit Vasconum Princeps Eudo, Sed benigniore fortuna usus Martellus,*

tellus, Hostem fudit in agro Cameracensi in loco qui Vinofis appellatur. At Eudo assumpto fuga Comite Chilperico, sublatisque Regis thesauris Aureliam, inde in Vasconiam profectus est. Fugientem vero Martellus assequi non potuit. Sed Rangafredum Andegouiam petentem una cum ciuitate in potestatem recepit. Clementia tamen vsus Martellus hostem libertate & ciuitate domauit. Anno mox insequenti missis ad Eudonem legatis, receptoque Chilperico, Vasconi pepercit. Interea Clotarius obiit mortem. Restitutusque in Regnum Chilpericus non diu superuixit, Cui successorem fecere Franci ex Martelli consilio Theodoricum Dagoberti filium: quem Calle apud moniales virgines educatum autores tradunt. Ad hunc modum Martellus recepta palatij praefectura, grandem exercitum contrahit. Inde Rheno traiecto per deuictos Sueuos ad Baugarenfes vsque qui ultra Danubium incolunt ducit. Quibus fusis superatisque postquam maximam Germania partem in ditionem recepit, praedae spoliisque impeditus in Franciam victor regreditur. Vbi cum de Eudonis Vasconis defectione nuncium accepisset, proinus in eum expeditionem parat. Sed Martelli aduentum Eudo non sustinens in penitiores Regionis locos se abdidit: quem anxie questum neque inuentum Martellus reducto in Franciam exercitu dimisit. Eodem tempore deficientibus à fide Sueuis, Martellus Lenfredum Alemania Ducem fudit eamque Regionem cum ipsis Sueuis subiugauit. Hic tot victorijs clarus Domum se recepit. Tali profecto Principe opus eo tempore erat, cum insurgentibus undique bellis Francia quateretur. Sic Gaguinus, cui cōformes sunt reliqui historici Frāci. Vide eadem in suos annos digesta apud Sigebertum, Trithemium, Miræum in Annalibus Belgicis, Gramaie in historia Brabantie, Hargum in Annalibus Brabāticis. Tantum aduerte Gaguinum perperam nomē Pusilli attribueret Pipino patri Caroli Martelli, cum id à nostratibus &

Francis tantummodo tribuatur Pipino Caroli Martelli filio cui staturæ exilitas Brevis siue Pusilli nomen fecit. Contrariè Pipinus parens Caroli Martelli à corporis mole dictus fuit Crassus siue Grossus; Vide Histo. Brabantiae Diuæi, Haræi, Gramaie & supra disser. 39.

## APPENDIX.

**C**ontra id quod initio diximus Theobaldum fuisse legitimū filium Drogonis, Obijcitur: Auctor appendicis ad historiā Gregorij Turonensis, quem sequitur Bernardus Furmerius lib. 3. annualium Frisæ (nescio an alij) asserens Theobaldum fuisse illegitimum filium Grimoaldi. Verum eorum auctoritas tanti non est, vt propter eos à reliquorum & quidem multò plurium iudicio recedamus. Ainonius lib. 4. cap. 49. Trithemius in compendio Regum Franciæ l. primo, Sigebertus in Chronico, Antonius Coccius eneadis 8. lib. 7. Leydenis lib. 2. Histo. Haræus in annualibus Brabantiae, Scriekius, Miræus in annualibus Belgicis: hi omnes asserunt Theobaldum esse Drogonis filium, & de eo tanquam legitimo loquuntur, non sic de Martello. Similiter Nauclerus generatione 24. Pontus Hauterus, Diuæus alijque de Theobaldo tanquam legitimo tractāt, longe aliter de Carolo Martello, quem omnes illegitimum expresse tradunt vel insinuant. Theobaldus illegitimus filius Grimoaldi apud auctorem Appendicis, alius videtur mihi fuisse à Theobaldo filio Drogonis de quo nos agimus. Quid enim vetat etiam Grimoaldo natum illegitimum? & nomina eadem in eadem progenie sæpius imponuntur. colligo vero illud, quia, teste ipso auctore

Appēdicis paruulus erat Theobaldus Grimoaldi moriente Pipino : ast Theobaldus Drogonis prouectæ erat ætatis , aulæ Præfectus, statim post mortem Pipini fortia bella gessit, fugit, quæ paruulo non conueniunt. Vnde duos in vnum confundit ista appendix & qui eam sequuntur. Auctores omnes in Pipino moriente notant tanquam culpabile vel extraordinarium quod relicto Theobaldo Martellum inscripserit Heredem ; ast certè si Theobaldus fuisset æquè spurius , nihil culpabile aut extraordinarium in Pipino posset reperiri aut quæri. Fauet ratio: Quomodo Plestrudis Pipini coniux abiecto Carolo Martello tantopere satagisset pro Theobaldo , si similiter fuisset nothus ? Rationabilius & conuenientius est cogitare maluisse Plestrudem pro mariti sui filio quem ipsa educauerat , quique ipsam modestè semper coluerat virtutumque specimina ediderat , agere, quam pro Theobaldo nepote spurio Grimoaldi longè absentis.

## DISSERTATIO CX.

Quis fuerit Agilolphus qui Pipinum moribundum visitauit.

**S**cripsit supra Marcellinus cum S. Swiberto Pipinum ultimò ægrotantem visitasse Agilolphum Archiepiscopum Coloniensem. Quæritur, quis iste sit Agilolphus.

Plerumque putatur esse ille ipse qui anno 748. sedit & cuius mentio est in Epistola Zachariæ Papæ ad Episcopos Galliæ & Germaniæ, exstatque apud Baronium ad annum 748. & tomo tertio Conciliorum par. 1. sect 1.

Dum